

T.C.
İSTANBUL
10. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/369

SAYIN : TAMER SARACIK
FAZİLET GÜNEŞ
TOPÇU AHMET ERTEK

İstanbul İli, Maltepe İlçesi, 8, 9 ve 10 parsellerin maliki olan davacı Cemil Ökten vekili Av. Mahmut Toygar Çelik tarafından, anılan parsellere ilişkin Kıyı Kenar Çizgisinin Mahkeme Kararı ile iptal edilmiş olması sebebiyle iptal kararı muvacehesinde yapılan tetkikler neticesinde Kıyı Kenar Çizgisinin yeniden tespitine ilişkin İstanbul Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 14.05.2014 tarih ve 305.05/9806 sayılı işlemi ile anılan işlemin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca onayına ilişkin 12.06.2014 tarih ve 9385 sayılı olur işleminin (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü'nün 20.06.2014 tarih ve 305.05/9821 sayılı işlemi ile İstanbul Valiliği'ne bildirilen işlem) iptali istemiyle İstanbul Valiliği ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na karşı açılan davada, Mahkememizce anlaşmazlığın çözümü için, mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş olup, tarafımdan re-sen bilirkişi seçilmiş bulunmaktasınız.

Keşif 28/05/2019 günü saat 09:30'da yapılacağından, anılan davada bilirkişiliğe engel haliniz var ise bunun sebepleri ile birlikte bu yazının tebliğinden itibaren bir hafta içerisinde bildirilmesi aksi takdirde belirtilen gün ve saatte Mahkememizde hazır bulunulması hususu tebliğ olunur. 20/05/2019

HAKİM
SELİM ALBAYRAK
191746
İSTANBUL İDARE MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ RAPORU

Doç.Dr. T.Ahmet ERTEK, Jeomorfolog

İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Coğrafya Bölümü
FATİH - İSTANBUL.
taertek@istanbul.edu.tr

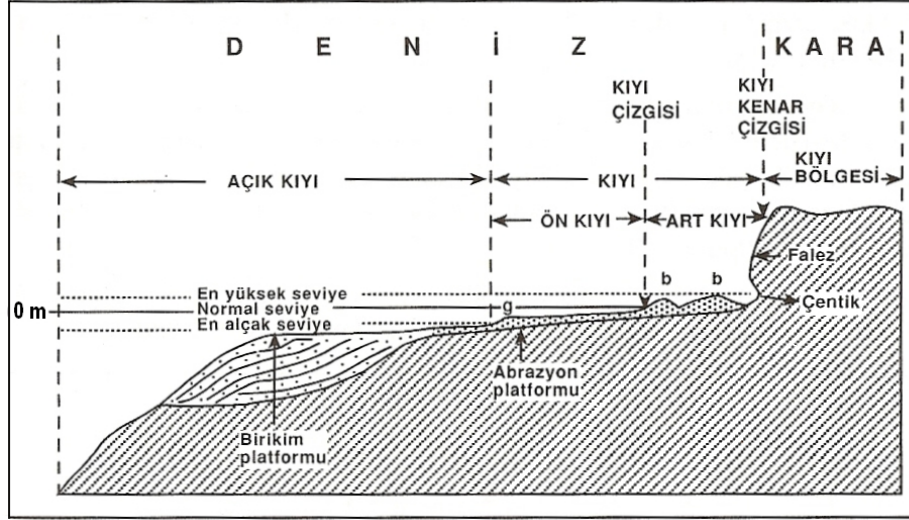
İstanbul İli, Maltepe İlçesi, 8, 9 ve 10 numaralı parsellerin maliki olan davacı Cemil ÖKTEN vekili Av. Mahmut Toygar ÇELİK tarafından, anılan parsellere ilişkin Kıyı Kenar Çizgisinin Mahkeme Kararı ile iptal edilmiş olması sebebiyle iptal kararı muvacehesinde yapılan tetkikler neticesinde Kıyı Kenar Çizgisinin yeniden tespitine ilişkin İstanbul Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 14.05.2014 tarih ve 305.05/9806 sayılı işlemi ile anılan işlemin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na onayına ilişkin 12.06.2014 tarih ve 9385 sayılı olur işleminin (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü'nün 20.06.2014 tarih ve 305.05/9821 sayılı işlemi ile İstanbul Valiliğine bildirilen işlem) iptali istemiyle İstanbul Valiliği ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na karşı açılan davada, İstanbul 10.İdare Mahkemesi'nce anlaşmazlığın çözümü için mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş, anılan mahkeme hakimi Selim ALBAYRAK tarafından şahsım (Doç.Dr. T.Ahmet ERTEK, Jeomorfolog) 20/05/2019 günü bilirkişi olarak seçilmiş bulunmaktayım.

28/05/2019 günü 09:30 anılan mahkeme kaleminde buluşularak; mahkeme hakimi (Selim ALBAYRAK), kâtabi, Davacı ve avukatı, Çevre Bakanlığı yetkilileri ve bilirkişiler (Harita Mühendisi Tamer SARACIK, Şehir Plancısı Fazilet GÜNEŞ, Jeomorfolog Topçu Ahmet ERTEK) ile birlikte mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmış olup, ilgili parsellerle ilgili şahsi BİLİRKİŞİ RAPORUMU saygılarımla aşağıda sunarım:

İstanbul İli, Maltepe İlçesi, 25 pafta, 362 ada, 8, 9 ve 10 numaralı parsellerin kıyı kenar çizgisi tespiti konusunda bilirkişi raporuna katkı sağlaması bakımından, öncelikle KIYI TANIMLARI ve KIYI KANUNLARI'ndaki bilgilerin ortaya konulmasında yarar vardır (Kaynak Eser: Sırrı ERİNÇ, 2001. "Jeomorfoloji II (Güncelleştirenler: Ahmet ERTEK ve Cem GÜNEYSU). 3. Baskı, DER Yayınları, *Kıyı Topoğrafyası Bölümü*; sayfa: 308-410, İstanbul):

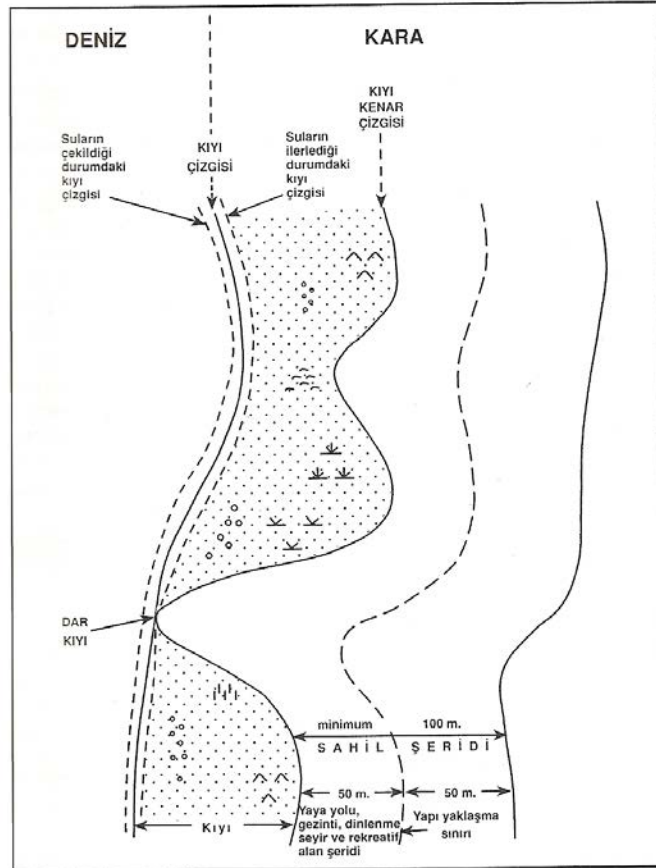
KIYI BÖLGESİ: Falezlerin gerisinden itibaren karanın içerisine doğru uzanan ve genişliği belli olmayan bir zona karşılık gelir. Denizin bugünkü seviyesine göre dalgalar bu kısma erişemezler. Bununla birlikte jeolojik geçmişte deniz bu kısmı kaplamış olabilir. Ayrıca iklimatik (iklim) ve vejetatif (bitki örtüsü) yönlerden de buralarda denizin etkinliğine rastlanır.

KIYI: Kıyı Çizgisi ile Kıyı Kenar Çizgisi arasındaki alandır (4.4.1990 tarihli 3621 sayılı TCK Kıyı Kanununa göre). Jeomorfolojide bilimsel olarak; kıyı, deniz veya göl sularının en alçak oldukları zaman çekildikleri sınır ile, falezlerin tabanı arasında kalan şeride karşılık gelir. "Kıyı Şeridi" ya da "Sahil Şeridi" diye de anılır. Ancak bu Türk kanunlarına göre, falez kaidelerinden itibaren kara yönünde 100 m'lik bir zona karşılık gelir.

Jeomorfolojik yönden kıyı profili ve terimleri. Kısaltmalar: b- Art kıyı setleri baş kısmı, g- Fıtına seti deposunun örtü kısmı (gövdesi)

ŞEKİL 2.

T.C.K Kıyı kanunlarına (4.4.1990 tarihli 3621 sayılı ve ek 1.7.1992 tarihli 3831 sayılı kanunlara) göre kıyı tanımlarını gösteren kroki.

ŞEKİL 3.

Yukarıdaki tanımlara dayalı olarak, İstanbul İli, Maltepe İlçesi, 25 pafta, 362 ada, 8, 9 ve 10 numaralı parsellerin tamamı bilimsel anlamda yukarıda da Kıyı Kenar Çizgisi tanımında anılan TCK Türk Kıyı Kanunu'na (1990/3621 ve ek 1992/3830) dayanarak; "art kıyı" içinde kalır. Dolayısıyla anılan sahanın gerisinden (kuzeyinden) geçen doğu-batı yönlü demiryolu hattı falez kaidesini, yani bu sahadaki anakayanın güney sınırını oluşturur. Bu alan, doğal yolla hafifçe yükselmiş eski denizel depoların bulunduğu kıyı taraçalarıdır. Demiryolu falez tabanı olan anakayayı takip etmiş ya da açılmış; kuzey-güney akışlı dereeler üzerinde ise viyadükler ve köprüler aracılığıyla demiryolu ulaşımı sağlanmıştır. Dolayısıyla sahil boyunca falez kaidesine yani falez tabanına gelen kesimlerde villalara ve bahçe içindeki evlere bakıldığında bu villaların bir kısmının bir-iki katlı denize sıfır eski yalılar olduğu ve bunları zemin katlarında eski tekne çekek yerlerinin varlığı (Kadıköy-Tuzla sahil hattında) dikkati çeker. **Buradaki denizel kıyı kenar çizgisi tren raylarının hemen güneyinden geçen doğu-batı yönündeki hattır ve davaya konu olan parseller bunun güneyinde kalır.** Ayrıca, zaten anılan parsellerin hemen batı kenarından geçen insan eliyle projelendirilerek ıslah edilmiş derenin de ayrı bir akarsu kıyı çizgisi ve akarsu kıyı kenar çizgisi vardır; ayrıca anılan parseller zaten bu derenin 100 m'lik koruma bandı içerisinde kalır. Bu dereye paralel kuzey-güney hatlı, bu kez dereye yani akarsuya ait doğal bir akarsu kıyı kenar çizgisi de dikkati çeker. Bu da yaklaşık batıdaki yani soldaki 8 numaralı parselden geçen hattır. Dolayısıyla anılan parseller Kıyı Çizgisi ile Kıyı Kenar Çizgisi arasında kalmış gerek doğal denizel dolgu (denizel çakıl, kum, killerden); aynı zamanda ıslah edilmiş derenin taşıyıp getirdiği alüvyonlardan (dere çakıl, kum, killere) yani bu akarsuyun Marmara Denizine kavuştuğu sonradan doğal olarak dolmuş bataklık alanı içinde kalır. Günümüzde anılan bu saha, dava konusu parsellerde betonla kaplıdır; mevcut doğal denizel ve akarsu dolgularını görmek mümkün değildir. Anılan parseller eski kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasında kalır. Dahası, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin DALAN döneminde (1984-1989) projelendirilerek doldurulmuş mahkemeye konu olan parsellerin güneyinden antropojenik dolgu sonucu oluşturulan sahil karayolu (günümüzdeki adıyla Turgut Özal Bulvarı) geçirilmiştir. Onun da güneyinde yine bir diğer İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir TOPBAŞ (2004-2017) döneminde projelendirilerek insan eliyle doldurulmuş kıyı dolguları yer alır. Bu nedenle doğal kıyı çizgisi de kıyıya paralel olarak güneye doğru insan eliyle kaydırılmış, doğallığını kaybetmiş ve kamu yararı gözetilerek rekreasyon alanına (park, bahçe, piknik alanı, otopark, yaya yürüme yolu, bisiklet yolu vb.'lerine) çevrilmiştir. Burada bir gerçek daha ortadadır. Yıllar bazında kıyının dalga ve akıntı aktivitesine ilaveten kıyı çizgisi her zaman değişkenlik gösterdiği halde ve son haliyle insan eliyle oluşturulmuş antropojenik kıyı çizgisine dönüşmüştür; kıyı çizgisi artık doğal değil, yapaydır. Ancak kıyı kenar çizgisi kanun tanımında da olduğu gibi (TCK Kıyı Kanunu No: 1990/3621 ve ek 1992/3830): **Doğal ve yapay göl, akarsu ve denizlerde, kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketinin oluşturduğu kumluk, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların gerisindeki doğal sınırdır. Bu sınır doldurma yoluyla arazi elde edilmesi halinde de değiştirilemez.**" maddesine dayanarak anılan parseller kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasında kalır ve kamu yararı gözetilmek suretiyle devletin tasarrufu altındadır.

Zaten tüm bu sunulan metne katkı vermek amacıyla, bir önceki (06.11.2009 tarihli) bilirkişi keşif raporuna eklenen ve anılan parsellerde açılan sondaj ve araştırma çukurları verileri bunu kanıtlayarak desteklemektedir. Bu Bilirkişi Raporu'ndan alınan 7. Paragraf aşağıdaki gibidir:

“... Bakanlığımız teknik elemanlarının da katılımıyla 06.11.2009 tarihinde dava konusu olan 362 ada 8, 9 ve 10 numaralı parsellerde toplam 10 (on) adet sondaj ve sondaj verilerini desteklemek amacıyla 3 (üç) adet araştırma çukuru açılmak suretiyle yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan sondaj logu ve araştırma çukuru kesitlerinde; **tabii zeminden itibaren 3.00 (üç) metre derinlikte denizel kum, bu kum içerisinde midye kabukları ve denizel verilere rastlanıldığı, ayrıca sondaj kuyularını destekleyici olarak, dava konusu olan yerin, batısındaki ıslah edilen dere tarafından açılan zemin araştırma çukuru kesitinde de, tabii zeminden itibaren 3.00 (üç) metre derinlikte (dava konusu olan parsellerden, 8 parselin bulunduğu yerde) sazlık ve bataklık verileri elde edildiği bildirilmiştir**”. Anılan bu paragrafa dayanarak; gerek denizel ve gerekse karasal yani akarsu (dere) sondaj verileriyle şahsi görüşümüz aynı olup, uyusmaktadır.

Söz konusu alanda yaptığımız 28/05/2019 günkü keşifle ve önceki yapılan sondaj ve araştırma çukuru verilerine göre; dava konusu alanın gerek denizel (Marmara Denizi) ve akarsu (parsellerin solundaki/batısındaki ıslah edilen derenin) kıyı kenar çizgilerinin tesbitine dayalı olarak, anılan parsellerin denizin ve akarsuyu doğal dolgu sahasında içinde denizden yer kazanılmış bir alan olduğu tarafımızdan tesbit edilmiştir.